

===== PERSBERICHT maandag 20 juni 2022 =====

Plaats kinderen nu over naar kleinschalige, stabiele en blijvende asielopvang

‘Noodopvang onleefbaar voor kinderen’, aldus jeugdgezondheidszorg- en onderwijsprofessionals

Den Haag, 20 juni 2022

De leefomstandigheden van vluchtelingenkinderen in de noodopvanglocaties in Nederland zijn beneden alle peil. Dat zeggen jeugdgezondheidszorg- en onderwijsprofessionals in een onderzoek van de Werkgroep Kind in azc dat vandaag op Wereldvluchtelingendag verschijnt. Kinderen in de noodopvang lopen aantoonbare ontwikkelingsschade op en hebben onvoldoende toegang tot onderwijs en zorg. Ook raken kinderen ondervoed. Er is specifieke aandacht voor kinderen nodig in de nieuwe crisisaanpak van het kabinet. De Werkgroep Kind in azc roept op om direct de meer dan 2000 kinderen uit de noodopvanglocaties te halen en over te plaatsen naar kleinschalige, stabiele en blijvende asielopvang.

Volgens de meer dan 80 ondervraagde professionals komen de belangen van kinderen in bijna alle noodopvanglocaties dramatisch in de knel. Kinderen voelen zich onveilig door gebrek aan privacy en slapen slecht door lawaai in de nacht. Professionals weten niet hoe lang een kind op een noodopvanglocatie blijft, en onderwijs wordt daarom niet altijd opgestart. Lang niet alle kinderen zitten binnen drie maanden op school. Volgens docenten hebben kinderen die wel naar school gaan concentratieproblemen en vallen ze in de klas in slaap.

Kinderen raken ondervoed

Verschillende JGZ-professionals noemen slechte voeding als een groot probleem in de noodopvang. Kinderen zijn niet bekend met het Nederlandse eten dat daar wordt geboden en eten slecht. Sommigen krijgen hierdoor te weinig voedingsstoffen binnen, vallen af en verkeren in een slechte gezondheid. Sommige kinderen gaan met honger naar school. Door gebrek aan leefgeld en eigen kookvoorzieningen in de noodopvang, hebben ouders hier zelf geen invloed op en maken zij zich grote zorgen over de gezondheid van hun kinderen.

Toegang tot zorg flinke onvoldoende

Ook met toegang tot zorg is het dramatisch gesteld. Volgens jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen vindt er slechts een beperkte medische intake plaats, maar niet in alle gevallen, waardoor kinderen soms helemaal niet in beeld zijn. Zorgprofessionals zien daarnaast weinig tot geen mogelijkheden tot doorverwijzing naar noodzakelijke specialistische zorg, zoals jeugd-GGZ, jeugdzorg en logopedie. Ook kunnen kinderen met speciale onderwijsbehoeften, bijvoorbeeld vanwege analfabetisme of lichamelijke beperkingen, nergens terecht of moeten ze lang wachten op een plek.

Sociaal isolement en psychosociale klachten

Professionals zien in hun werk heel veel gezinnen die in één jaar meer dan drie keer verhuisd zijn tussen verschillende noodopvanglocaties. Zij geven aan dat het daardoor

onmogelijk is om continuïteit van zorg en onderwijs te bieden. Docenten en zorgverleners weten niet altijd waar een kind naartoe verhuist, of kinderen zijn plotseling vertrokken, waardoor een overdracht of afscheid niet mogelijk is. *'Voordat de gewenste zorg ingezet kan worden, zijn de gezinnen vaak plotseling verhuisd'*, zegt een JGZ-professional in het onderzoek. Dit speelt ook in het onderwijs. Ook zien professionals dat kinderen in sociaal isolement raken en kampen met psychosociale klachten. *'Het frequent verhuizen is voor kinderen en jongeren een groot probleem en belemmert hen in hun ontwikkeling. Ook als ze niet zelf moeten verhuizen, maar vriendjes plots weer weg zijn'*, zegt een leerkracht.

Kindvriendelijke en veilige asielopvang nodig

'Kinderen raken steeds verder in de knel door de crisis in de asielopvang', zegt Arja Oomkens, coördinator van Werkgroep Kind in azc. *'Al een jaar luiden we de noodklok, maar niemand komt met een oplossing. Instanties en professionals zijn het er al lang over eens dat het zo niet langer kan. De Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd stellen dat in een brief nu ook. De Werkgroep Kind in azc vindt de leefsituatie in de noodopvang onacceptabel. Alle kinderen moeten direct uit de noodopvang worden geplaatst.'*

Ook in de reguliere asielopvang zijn de leefomstandigheden van kinderen zorgelijk. Vorig jaar bleek uit onderzoek van de werkgroep al dat kinderen zich vaak onveilig voelen en geen vast persoon hebben met wie zij hun zorgen kunnen delen. Jeugdgezondheidszorg- en onderwijsprofessionals bevestigen in het nieuwe onderzoek dat ook in de reguliere opvanglocaties het afgelopen jaar de belangen van kinderen, zoals fysieke en sociale veiligheid, in de helft van de gevallen in de knel kwamen.

De Werkgroep Kind in azc benadrukt dat een van de oplossingen ligt in kleinschalige, stabiele, blijvende opvang, waar kinderen blijven totdat op hun asielverzoek is beslist. Hier kan hun veiligheid worden gewaarborgd, kunnen kinderen sneller toegang krijgen tot zorg en onderwijs, en zich gezond ontwikkelen. In april heeft de Werkgroep aan staatssecretaris Van der Burg (Asiel en Migratie) al een lijst met acht uitgangspunten overhandigd, gebaseerd op het VN-Kinderrechtenverdrag, om de asielopvang structureel kindvriendelijker en veiliger te maken. Hoe het kabinet specifiek rekening gaat houden met kinderen in de nieuwe crisisaanpak is nog onduidelijk.

===== EINDE PERSBERICHT =====

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie, het volledige rapport 'Noodsituatie op noodlocaties', beeldmateriaal en interviewverzoeken kunt u contact opnemen met de persvoorlichter:

Gonneke Seegers via 06-28394969 of info@kind-in-azc.nl

Meer informatie:

www.kind-in-azc.nl

[Monitor Leefomstandigheden van kinderen in de asielopvang \(2021\)](#)

[Uitgangspunten Kindvriendelijke en Veilige opvang](#) (april 2022)

Over het onderzoek:

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau MAD impact in samenwerking met Werkgroep Kind in azc. Middels een enquête zijn ervaringen opgehaald van een

representatieve groep van 84 professionals in de zorg (jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen en het onderwijs (primair en voortgezet). Allen werken in de praktijk met kinderen in het aanmeldcentrum in Ter Apel, in de reguliere opvang en in de noodopvang. Een zestal respondenten is daarnaast geïnterviewd. Door UNICEF Nederland is tussen januari en mei 2022 gesproken met een kleine twintig kinderen die in de noodopvang verblijven. Deze verhalen zijn ter illustratie aan de QuickScan toegevoegd. Met deze gecombineerde aanpak is in beeld gebracht hoe het is gesteld met de leefomstandigheden van kinderen in de (nood)opvang in Nederland.

Over Werkgroep Kind in azc:

De Werkgroep Kind in azc is een samenwerkingsverband tussen Defence for Children, Save the Children, Stichting De Vrolijkheid, UNICEF Nederland en VluchtelingenWerk Nederland. De Werkgroep is opgericht in 2010 toen uit onderzoek bleek dat de asielopvang voor kinderen niet voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. De organisaties werken samen om de leefomstandigheden van kinderen in de asielopvang onder de aandacht te brengen van beleidsmakers, Kamerleden, het COA, gemeenten en de media. De Werkgroep voert het gesprek over het belang van kindvriendelijke en veilige asielopvang, hoe dat eruit moet zien en hoe je dat in de praktijk vormgeeft. www.kind-in-azc.nl